

er denne Trediedeel, der gjør det, men at det er Staten, der gjør det, og at Statsmagten træder saaledes op, at den kun som Anledning kræver et Blik fra en, jeg tilstaaer det, temmelig lille Minoritet, og saa selv fører Sagen til det af den billige Resultat.

Forsaavidt der forøvrigt mød den Anskuelse, at Godseieren ogsaa skulde have Ret til at fordre Høveriet afløst, er bleven gjort gjældende, at det let kunde give Anledning til Misbrug, der kunne blive saare vanskelige at afværge og saare trykkende for Vedkommende, saa skal jeg, næst at yttre min Overbeviisning om, at det dog neppe i Almindelighed vil kunne finde Sted, og at i alt Fald Godseieren neppe vil mene at kunne skaffe sig Fordeel ved at lægge en Pengeafgift paa sine Bønder just i det Dieblis, da de have Bønskelighed ved at svare de øvrige Pengeafgifter — endnu tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at der af en anden æret Rigsdagsmand i Forening med mig er stillet et Forslag til S. 4, som væsentligt gaaer ud paa, at værne imod de Misbrug og forebygge de Bønskeligheder, der i denne Henseende kunne tænkes at ville opstaae.

Pastor Sørensen: Efter at saamange ærede Talere allerede have yttret sig med megen Styrke i Anledning af, at der ogsaa maa tages Hensyn til Trediedelens Mening angaaende Afløsningen af Høveriet, saa behøvede jeg vel egentlig ikke at bemærke, at jeg vil slutte mig til dem, saameget mindre som jeg i Særdeleshed anseer det for at være af mindre Betydning, om Halvparten eller blot Tredieparten skulde kunne forlange den. Men jeg maa dog tilstaae, at den ene Trediedeel vil i modsat Fald synes at staae i en værre Stilling; thi det berøvet egentlig ikke paa den ene Trediedeel at tvinge de to Trediedele, men det berøvet paa Eieren af Høveriet, forsaavidt han finder sig besværet til nu at ville af med det hele Høveri, naar han skal af med den ene Trediedeel; han fordrer da, at de andre to Trediedele skulle følge efter. Altsaa da det nu er hans Ret, endogsaa uden at den ene Trediedeel har meldt sig, at fordre hele Høveriets Afløsning, saa mener jeg, at i denne Henseende de to Trediedele ikke ere værre farne, men

derimod at den ene Trediedeel vil være værre faren, naar de trods deres Duffer dog ikke kunne blive befriede for Høveriet. Hvad den Bemærkning angaaer, som er gjort af nogle Talere, navnlig med Hensyn til, at det skulde være urigtigt formeddelt Arbejdslønnens Stigen, hvilket er bemærket af den ærede 1ste Landsthingsmand for 10de Valgkreds (Schytte) maa jeg dog bemærke, at netop dette er Grunden, hvorfor Høveribonden skulde ønske Høveriets Afløsning. Thi ved Arbejdslønnens Stigen vil, naar det udfordrer, at han maa holde flere Folk, naar han har Høveri end naar han intet har, en Karl, som han ellers kunde undvære, være istand til at strække sig op til saa stor en Capital, som han maatte give for at blive fri for Høveriet. Det er ogsaa sagt, navnlig af den høitagtede Minister, at det kunde være kraftigere Mand, som især ønskede Høveriets Afløsning, men derimod ikke svage Mand. Men jeg troer netop, at det var ønskeligt meest for de Svage, som ikke kunne gjøre Høveriet selv, og altsaa maa betale derfor. Man har med Grund ogsaa sagt, at det især var lave Kornpriser, som kunde være trykkende, naar Høveriet skulde afløses, men det vil senere sees at berøve paa enhver Part, især om den Godtgjørelse, som skal gives for Høveriet, skal gives efter Capitelstarten, og da kunne de lavere Kornpriser ikke være trykkende. Der er ogsaa idag bleven gjort opmærksom paa af en høitaget Taler (Drsted), at det ikke stemmer ganske, især med den forrige Lovgivning, at den Høveriberettigede skulde have den Indflydelse, at han kunde sige: nu skal Høveriet være forbi, og navnlig har han taget Hensyn til hiin Lovgivning for Tiendevæsenet af 8de Januar 1810, hvor alene Tiendeyderne ere berettigede til at forlange Tiendecommission, men ikke Tiendeieren. Jeg finder nu, at det er netop det, der er det Mangelfulde ved denne Lov. Det har været Regjeringens Hensigt netop at affasse Tienden in natura, og det sees ogsaa i Begyndelsen af Forordningen, at det har været Anledningen til Anordningens Udgivelse; men endnu er dette Duffe ikke gaaet i Opfyldelse, og netop af den Grund, at Tiendetageren ikke alene kan forlange det. Der er den Bestemmelse i